Nr. 70/71 LIPIEC-SIERPIEŃ 1937 Rok VII

ILUSTROWANE WIADOMOŚCI FILATELISTYCZNE

NOWOŚCI I OKAZJE!

OSTATNIE WYDANIA

Bułgaria, Cyryl i Metody -	5 w X	1 95
Francja, Dobroczynne, (sportowe itd.) - - - - - - - - -	5 w X	1 10
Francja, Descartes „Surla" i „Dela", - - - - - - - -	2 w X	— 75
Francja, PEXIP, bloczek - -	1 bl. X	15 —
„ dto - - - - - -	1 bl. ⊙	16.50
„ PEXIP, oryg. koperta wystawowa (oficjalna) z kasownikiem pamiątkow.	1 koperta	2.50
Finlandia, Mannerheim - -	1 w X	—.40
Czechosłowacja, Ententa -	2 w X	1 40
bitwa pod Zborowem	2 w X	— 50
Dania, jubil. srebrny - - -	4 w X	1 25
Gdańsk nowe 10 fen - - -	1 w X	—.15
Islandia, jubil. srebrny - -	3 w X	1.45
„ dto blocz. z 3 znaczk.	1 bl. X	19 50
Luxemburg, bloczek wystaw. cena na zapytanie - - -		
Liechtenstein, fundusz pracy	4 w X	2.10
Łotwa, pomniki - - - - - -	7 w X	2.45
Niemcy, brunatna wstęga z przedrukiem 1937, mały nakład, cena na zapytanie - -		
Rosja, bloczek Architektura	1 bl. X	5 25
„ seria Architektura -	8 w ⊙	1 75
Rumunia, Creanga - - - -	4 w X	1.50
„ sportowe - - -	8 w X	1.95
Ententa, II wydanie	2 w X	0.95
Włochy, propaganda kolonii letnich - - - - - - - -	16 w X	13 65

INNE NOWOŚCI — CENY NA ZAPYTANIE

Bloczki Polskie 1937

Z okazji pobytu króla Rumunii wyjdą 3 bloczki pamiątkowe

Cena i warunki dostawy na zapytanie!

Anglia Koronacyjne

dla Anglii 1 w X	—.30
dto na oryg. liście z datą 1-go dnia „FIRST DAY COVER"	1.50
dla Kolonii 135 w X	47.50

B Ł O C Z K I

póki zapas starczy i ceny ponownie nie podskoczą.

Gdańsk DAPOSTA, 2 bloczki	X	12 75
dto „	⊙	13.75
Niemcy, brunatna wstęga -	X	4.50
dto - - -	⊙	5 50
z powodu przedrukowania brunat. wstęgi nadrukiem 1937 — należy się liczyć ze zwyżką bloczk bez nadruku		
Ostropa bloczek - - - - -	X ⊙	37 50
Hitler, ząbkowany - - - -	X ⊙	1 95
dto 4 różne kasown.	⊙	
pamiątkowe — 4 bl.	⊙	10.—
Hitler, z przedrukiem - -	X ⊙	1.95
dto specjal. kasown.	⊙	2 25
Hitler, cięty RZADKI - - -	X	9 50
dto specjal. kasown.	⊙	10 50
IPOSTA, bloczek - - - -	X	75 —
Francja, Pexip - - - - -	X	15 —
dto - - - - - -	⊙	16 50
Islandia, jub. srebrny blocz.	X	19 50
Liechtenstein, Vaduz 1936 -	X ⊙	8.75
Belgia, Siteb 1935 - - - -		15 —
Borgerhout 1936 - -	X	8 25
dto - - - - -	⊙	8.75
Charleroi 1936 - - -	X	8.—
Rosja, Puszkin - - - - -	X	7 50
Architektura - - -	X	5 25
Luxemburg, 1936, cena na zapytanie - - - - - - -		
Węgry, Jubileuszowe 1934 - - -	X ⊙	14 75

Na inne bloki złożymy poważnym reflektantom ofertę na zapytanie po nadesłaniu znaczka na odpowiedź.

NASZE ALBUMY „BLANCO"

Nr B 21/50,	50 kartk.	zł 6.30
	plus porto	—.10
Nr B 21/100,	100 kartk.	zł 9.00
	plus porto	1 —

nadają się idealnie do przechowywania bloczków i wszelkich nowości.

X = niestemplowane, ⊙ = stemplowane

Ważne! Z powodu stałych zmian na rynku — oferty nasze szczególnie na nowsze wydania są bez zobowiązania. To też zastrzegamy sobie w każdej chwili bez osobnego ogłoszenia zmiany cen. — Ograniczenia dewizowo-przywozowe natomiast powodują, że różne towary otrzymujemy — mimo terminowego wypełnienia formalności z wielkim opóźnieniem. Prosimy w tych wypadkach zwłoki z powodów od nas niezależnych o łaskawą cierpliwość klientów.

Chcesz kupić coś specjalnie korzystnego — kup naszą KOLEKCJĘ LATOWĄ — będziesz napewno zadowolony!

ILUSTROWANE WIADOMOŚCI
FILATELISTYCZNE
MIESIĘCZNIK
POŚWIĘCONY SPRAWOM FILATELISTYKI

Adres Redakcji i Administracji: POZNAŃ, Aleje Marcinkowskiego 7, I. ptr.

Prenumerata: kwartalna 1.50, półroczna 2.75, roczna 5.50, zagranica cały rok zł 7.—

Wszelkie wpłaty za prenumeratę należy uiszczać zapomocą pocztowych przekazów rozliczeniowych z dopiskiem: ADMINISTRACJA „IL. WIAD. FIL." — kartoteka № 80

Korespondencję dotyczącą Redakcji i Administracji „Il. Wiad. Fil." należy nadsyłać oddzielnie. Rękopisów nie zwracamy. Artykułów nie honorujemy.

Nr 70/71 LIPIEC-SIERPIEŃ 1937 **Rok VII**

Wincenty Przywitowski

Czy doczekamy się znaczków z Biskupinem?

Z szeregu aktualnych zagadnień związanych z propagandą, za pośrednictwem filatelistyki, na pierwszy plan wysuwa się konieczność wydania serii znaczków z motywami prehistorycznych wykopalisk w Biskupinie.

Prace prowadzone przez Instytut Prehistoryczny uniwersytetu poznańskiego są epokowym wydarzeniem, nie tylko dla Polski, ale dla całej Europy, a ponieważ w psychice każdego narodu leży nieprzeparta chęć podkreślenia swojej indywidualności, więc nadaża się niecodzienna okazja, bowiem upamiętniając Biskupin na znaczkach, mielibyśmy jako pierwsi znaczki mówiące o naszej prehistorii.

Zeby projekt wydania serii znaczków prehistorycznych doszedł do skutku, trzeba rozważyć celowość i sposób ich wykonania.

W jakim więc celu należałoby wydać takie znaczki? Otóż dlatego, aby cały świat kulturalny niejednokrotnie podczas naszej niewoli, a nawet i teraz okłamywany przez wrogo usposobionych nam „naukowców", dowiedział się prawdy. Dlatego, aby cały nasz Naród zdał sobie dokładnie sprawę z 2.500-niej tradycji, wreszcie dlatego, aby podkreślić swoją odrębność kulturalną i oryginalność pomysłów.

Co do wykonania, to należałoby się zastanowić nad projektem rysunku i interesem poczty, jako przedsiębiorstwa handlowego.

Projekt rysunku pozostawilibyśmy artystom, którzy sporządziliby go w ścisłym porozumieniu z Instytutem Prehistorycznym U. P. z p. prof. Kostrzewskim na czele, bo uważamy, że stanowienie o ważności i wyborze fragmentów należy do wyłącznej kompetencji ludzi nauki.

Przy analizowaniu interesu poczty należy zliczyć koszty produkcji i pomyśleć nad możliwością zbytu, czego wynikiem byłyby ewentualne wpływy kasowe.

Nie znamy kosztów związanych z drukiem znaczków, jednakże cyfry te podać może z łatwością Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych.

Jeżeli chodzi o zbyt, to postaramy się wskazać okoliczności, które go ułatwią. Otóż, żeby znaczki tego rodzaju można łatwo sprzedać, bez stwarzania konkurencji dla takich samych wartości będących w obiegu, muszą one być atrakcją filatelistyczną. Najchętniej nabywają filateliści znaczki o ograniczonym nakładzie, który na nasz polski rynek nie powinien wynosić więcej, jak 200.000 seryj. Seria mogłaby się składać z czterech wartości o nie wysokim nominale, przy czym należy uwzględnić dopłatę na pewien cel dobroczynny. Format znaczków winien być nieco większy od zwykłych obiegowych, rysunek efektowny i pierwszorzędne wykonanie druku, nie zapominając o jakości papieru i dobrym ząbkowaniu. Poza tym poszczególne wartości trzeba dostosować do praktycznego użytku.

Wskazując wartości, uważamy za najodpowiedniejsze 15+10 gr, frankatura pocztówek, najczęściej wysyłanych z Biskupina, 25+15 gr — opłata zwykłego listu w kraju, 55+25 gr — jako należność poczty za polecony list w kraju i zwykły zagranicę i 1 zł + 50 gr — frankatura listu poleconego zagranicę. Dopłatę należy przeznaczyć na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem konserwacji wykopalisk i odpowiednim przygotowaniem Biskupina dla turystów.

Teraz niewątpliwie wielu pomyśli, dlaczego znaczki mają być z dopłatą. Otóż dlatego, że są najbardziej lubiane przez filatelistów, jako ludzi o większych horyzontach myślenia. Są one bowiem wyrazem postępu w zrozumieniu zagadnień ogólnoludzkich. Dlatego wyróżnia się je w zbiorach, pisze się o nich artykuły w prasie fachowej, a w ofertach kupców określa je conajmniej druk półtłusty.

Zagraniczni kupcy filatelistyczni, którzy rozporządzają wielkimi możliwościami zbytu wśród swej stałej klijenteli, częstokroć w bezpośrednich rozmowach wyrażali zdziwienie i wogóle nie mogą zrozumieć (myśląc kategoriami zachodnioeuropejskimi) dlaczego Polska nie wydała dotychczas żadnej serii znaczków dobroczynnych. Inaczej sprawa ta przedstawia się w Niemczech, Francji, Belgii, Holandii, Szwajcarii, Włoszech, Jugosławii i wielu innych. Wszyscy mają w tym cel, wszystkim to się opłaca, rzecz naprawdę wyjątkowa, że u nas robi się inaczej. Dlaczego — pytają się polscy filateliści, dlaczego — pyta się zagranica? Albo nie umiemy, albo jesteśmy tak zamożni, że w obrocie zagranicznym w tej dziedzinie możemy pozwalać sobie na zakup, bez potrzeby sprzedania.

Teraz, że nakład wyżej podany posiada realne możliwości zbytu, dowiedzie nam fakt wydania (?) serii bloczków z okazji przyjazdu do Polski króla Rumunii. Wysoki nominał, bo aż 7 zł, nie zastraszył filatelistów. Cały nakład (podobno 100.000), należy przypuszczać, został wykupiony w przedsprzedaży, bo poczta mimo nie ukazanie się jeszcze tych znaczków (w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Poczt i Telegrafów czytamy, że wprowadza się je w obieg 30 czerwca 1937 r.) nie przyjmuje dalszych zamówień — przynajmniej w Poznaniu. Dowodzi to, że zbyt na znaczki dla filatelistów jest u nas dość duży. Przecież przy sprzedaży bloczków poczta inkasuje gotówkę tylko, nie świadcząc wzamian żadnych usług, bo któż będzie używał bloków do frankatury listów. Więc czysty zarobek poczty wyniósłby w cytowanym wypadku 700.000 zł, mniej koszty produkcji.

Jak sprawa ta przedstawiałaby się przy projektowanych znaczkach z Biskupinem. Biorąc pod uwagę serię o nominale 2.95 zł i nakładzie 200.000, otrzymamy ogólną sumę 590.000 zł, z czego poczta otrzymałaby 390.000 zł, a resztę

t. j. 200.000 zł Instytut Prehistorii uniwersytetu poznańskiego. Koszty produkcji powinny wynosić mniej niż 390.000 zł.

Co do zbytu całego nakładu to chyba nikt, orientujący się w współczesnych nastrojach świata, nie ma wątpliwości — należy sądzić, że po ukazaniu znaczki te wkrótce wyczerpały by się. Przecież całymi arkuszami poszłyby zagranicę, roznosząc sławę Polski, wzbudzając zainteresowanie turystów Biskupinem, a nasi filateliści mieliby odpowiedni materiał do wymiany. Biskupin posiadałby pieniądze na odpowiednie urządzenie się. Poczta zarobiłaby. Do zrealizowania wystarczy tylko dobra wola czynników miarodajnych.

Jesteśmy przekonani, że wkrótce usłyszymy oficjalną zapowiedź poczty z podaniem wysokości nakładu i dokładnym terminem ukazania się tych znaczków. Z tego nie trzeba robić tajemnicy, bo filateliści nie są wrogiem poczty aby stosować wobec nich metodę zaskoczenia, a jeśli chodzi o powolność działania, to i tak już teraz cały świat wie, w związku z wydaniem bloczków, jak ta sprawa się u nas przedstawia. Zaiste wzorowa organizacja!

Do skreślenia powyższych uwag skłoniły mnie notatki umieszczone w „I.K.C.", które w dosłownym brzmieniu znajdą Czytelnicy w niniejszym numerze na innym miejscu, oraz obszerny artykuł o Biskupinie w jednym z największych dzienników angielskich „Manchester Guardian", zamieszczony 20 lipca br., a zatytułowany „An ancient village". Artykuł ten zawiera szczegółowy opis osady prehistorycznej i podkreśla zasługi prof. J. Kostrzewskiego, którego świat cały uważa za autorytet w zakresie archeologii.

Projekt więc wydania takich znaczków wyszedł z kół naukowych od ludzi tych, którzy z całym poświęceniem pracują dla dobra naszego Narodu, którzy dzisiaj u obcych uchodzą za uczonych, ale u nas widocznie nie ma potrzeby dawać posłuchu nauce.

Z gorącym apelem zwracam się do wszystkich filatelistów Polaków zorganizowanych w związkach, aby w tej sprawie wysyłali odpowiednio umotywowane pisma do ministerstwa P. i T., a jeśli to nie osiągnie pożądanego skutku, postąpmy po kupiecku, każdy zgłasza się na najbliższym urzędzie pocztowym i chce kupić znaczki dobroczynne z Biskupinem. Dobry kupiec zaopatruje się w towar, na który ma zbyt, zobaczymy jak postąpi poczta.

Prof. Stan. Mikstein — Kraków.

Znaczki poczty miejskiej w Zawierciu.

Znaczki poczty miejskiej w Zawierciu, będące w obiegu filatelistycznym zależnie od wyglądu nadruku kontrolnego wykazują trzy odmiany, a mianowicie:

1. nadruk kontrolny ,,Zawiercie'' posiada górny łuk litery ,,R'' nieprzerwany. Znaczki z tym nadrukiem tak pojedyncze jak i na listach są najwyżej cenione i uzyskują około 80—120 zł za parkę, albowiem nadruk ten został wykonany w pierwszych dniach po dopuszczeniu tych znaczków do obiegu.

2. nadruk kontrolny z przerwą w górnym łuku litery ,,R''. Uszkodzenie to powstało przypadkowo i to najprawdopodobniej jeszcze w czasie obiegu tych znaczków. Stempelek ten jednak był potem użyty do opatrzenia tymi nadrukami kontrolnymi także i części pozostałości zajętych tych znaczków przez

---

władze okupacyjne po zabronieniu ich używania. Znaczki opatrzone tym nadrukiem kontrolnym z przerwą w literze „R" uzyskują ceny za parkę około 25 zł, o ile nie występują na całych oryginalnych listach.

3. znaczki bez stempelka kontrolnego, które wypłynęły dopiero przed kilku laty, były sprzedawane po cenach do ca 30 zł za parkę.

W ostatnich czasach pojawiły się znaczki Zawiercia ze sztucznie retuszowaną przerwą w literze „R" przez dorysowanie brakującej kreseczki. Ponieważ celem tego retuszu jest jedynie podniesienie wartości znaczków wykazujących tę przerwę w łuku litery „R", przeto należy go uważać za częściowe fałszerstwo. Znaczki takie retuszowane należy cenić najniżej około 10—15 zł za parkę.

Nakoniec można zaznaczyć, że dotychczas nie są znane fałszerstwa czy też nowodruki znaczków Zawiercia. Znaczki z przerwanym „R" w nadruku kontrolnym występujące pojedynczo nie na listach, jako też, i bez nadruku kontrolnego muszą pochodzić z zajętych przez władze okupacyjne zapasów i pozostałości, o których zniszczeniu niema nigdzie wzmianki.

ZNACZKI POLSKIE

Znaczek z podobizną Śmigłego Rydza.

W dniu 25 czerwca został wprowadzony w obieg znaczek za 25 gr z podobizną Marszałka Polski Smigłego Rydza, który przedstawia nasza reprodukcja. Kolor znaczka stalowy. Rysunek wykonany według projektu S. Chrostowskiego, sztych M. Polaka.

Nowe polskie bloki.

Z okazji pobytu w Polsce króla rumuńskiego Karola, Ministerstwo P. i T. wprowadziło do sprzedaży trzy bloki ze znaczkami pocztowymi.

Pierwszy z nich przedstawia 4 znaczki opłaty po 25 gr z podobizną Marszałka Polski Smigłego Rydza. Kolor znaczków brązowy. Na górnej płaszczyźnie bloku z prawej strony znajduje się godło Rzeczypospolitej, z lewej godło Królestwa Rumunii. W środku między godłami umieszczone są daty 26. VI. — 1. VII. 1937 w dwóch wierszach poziomych. Nadruk wykonany jest w kolorze czerwonym.

Drugi z nich przedstawia 4 znaczki opłaty po 50 gr z podobizną Józefa Piłsudskiego (wzór znaczka jak wydany 23. III. 1928 r.) Kolor znaczków ciemnoniebieski. Pozostałe cechy jak wyżej opisane.

Trzeci przedstawia 4 znaczki opłaty po 1 zł z podobizną Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego (wzór znaczka z 29. V. 1936 r.) Kolor znaczków szarostalowy. Inne cechy jak dwóch poprzednich.

Znaczki te otrzymały urzędy pocztowe I, II i III klasy. Pozostaną w obiegu aż do odwołania.

O wprowadzeniu w obieg powyższych znaczków czytamy w Dzienniku Urzędowym Min. P. i T.

Znowu mamy przedruki.

Wobec kilku po sobie następujących prowizorycznych wydań znaczków dopłaty zdawało się, że wreszcie ukażą się znaczki defini-

tywne. Tymczasem znowu mamy 2 znaczki z przedrukiem i to: 25/40 i 50/40 gr. Czyż nie za bardzo upodabniamy się w tej dziedzinie do Nikaraguy?

Znaczki z przedrukiem „Port Gdańsk“.

Ostatnio dla Poczty Polskiej w Gdańsku ukazały się trzy nowe wartości. Normalne

znaczki opłaty najnowszego wydania za: 5, 15 i 25 gr zaopatrzono nadrukiem „Port Gdańsk“. Dwa z nich widzimy na reprodukcji.

Kasowniki okolicznościowe.

Między 1 — 4 lipca 1937 r. odbywała się w Lublinie Krajowa Wystawa Koni. Okoliczność ta spowodowała, że tamtejsza poczta używała specjalnego kasownika okolicznościowego z podobizną głowy końskiej na tle falistych linij. W środku napis „Krajowa Wystawa Koni w Lublinie 1—4 VII. 1937. Niezależnie od tego kasowano znaczki normalnym datownikiem pocztowym.

Również urząd pocztowy w Lesznie podczas Regionalnej Wystawy Rzemieślniczo-Przemysłowej używał okolicznościowego kasownika prostokątnego kształtu z napisem: „8—15. VIII. 1937 / REGIONALNA WYSTAWA / RZEMIESLN. - PRZEMYSŁ“. Z prawej strony w kwadracie datownik urzędu pocztowego Leszno I. Poziome linie prostokątu są faliste.

Urząd pocztowy Gdynia I posiada maszynowy kasownik. Z jednej strony okrągłego datownika widzimy napis w prostokącie: „CHCEMY SILNEJ FLOTY WOJENNEJ I KOLONII“, z drugiej strony widzimy statek i banderę.

Prof. Stan. Mikstein — Kraków.

Znaczki poczty miejskiej w Żarkach.

Streszczenie referatu wygłoszonego w Krakowskim Towarzystwie Filatelistycznym.

(Dokończenie)

Wydanie III.

Wydanie III obejmuje trzy wartości po 6, 10 i 24 halerzy różniące się w rysunku od pierwszego wydania umieszczeniem cyfr wartości na tarczach na tle nieba w górnych narożach znaczków. W wydaniu tym również możemy wyróżnić po dwa typy w każdej wartości, które świadczą o identycznym sporządzaniu form drukarskich jak i przy pierwszym wydaniu. Charakterystyczną cechą poszczególnych typów wydania III, oprócz usterek w samych cyfrach wartości są ilości kreseczek cieniujących niebo, a mieszczących się między wewnętrzną kreską ramki znaczka a zewnętrzną kreską ramki otaczającej tarczę z cyfrą wartości nominalnej. Dla lepszego uwidocznienia podajemy te kreski ramki i tarczy na osobnej rycinie

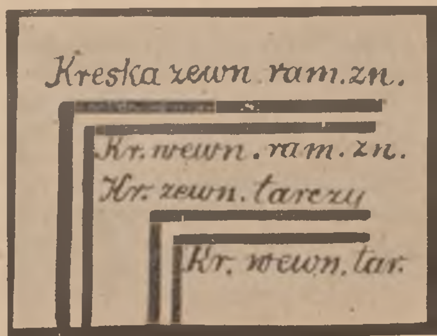
Znaczki po 6 hal. fioletowe:

Typ. I. na znaczkach nieparzystych.
Brak tej usterki.

1. Między zewnętrzną kreską ramki tarczy a wewnętrzną ramki znaczka są trzy kreski poziome cieniujące niebo tak w prawym jak i w lewym narożu.

Typ II. na znaczkach parzystych.

1. Cyfra „6“ umieszczona w prawym narożu posiada wcięcie od dołu.
2. Między zewnętrzną kreską ramki tarczy a wewnętrzną kreską ramki znajdują się dwie kreski cieniujące niebo. Nad lewą cyfrą 6 zewnętrzna kreska ramki wybitnie zgrubiała skutkiem zlania się trzeciej kreski cieniującej niebo z tą kreską ramki.

Znaczki po 10 hal. zielone.

Typ I. na znaczkach nieparzystych.

1. Cyfra „1" w liczbie „10" w prawym narożu zakończona u góry ostro
2. Między wewnętrzną kreską ramki znaczka a zewnętrzną kreską ramki tarczy trzy kreski cieniujące niebo po prawej stronie.

Typ II. na znaczkach parzystych.

1. Cyfra „1" w liczbie „10" w prawym narożu ścięta u góry.
2. Między wewnętrzną kreską ramki znaczka a zewnętrzną kreską ramki tarczy po prawej stronie u góry tylko dwie kreski cieniujące niebo, przy czym dolna z nich po prawej stronie rozwidlona.

Znaczki po 24 hal. pomarańczowe.

Typ I. na nieparzystych znaczkach.

1. Wcięcie od lewej strony w łuku cyfry „2" umieszczonej w prawym narożu.
2. Zewnętrzna kreska ramki tarczy po lewej stronie zgrubiała, skutkiem zlania się z nią trzeciej kreski cieniującej niebo. Między zewnętrzną kreską ramki tarczy a wewnętrzną kreską ramki znaczka dwie kreski cieniujące niebo.
3. Po prawej stronie między wewnętrzną kreską ramki a zewnętrzną kreską tarczy dwie kreski cieniujące niebo. Dolna z tych kresek po prawej stronie rozwidlona aż do kreski ramki.

Typ II. na parzystych znaczkach brak tej usterki.

2. Zewnętrzna kreska ramki tarczy normalnej grubości, a nad nią dwie kreski cieniujące niebo jak w I. typie, po lewej stronie.
3. Tylko dwie kreski cieniujące niebo nad prawą tarczą z wartością.

Na podstawie powyżej opisanych cech typów możemy stwierdzić, że zasadnicze matryce do układu form dla wydania II również obejmowały po dwa znaczki. Matryce te uzyskano przez litograficzne przeniesienie rysunku znaczków I. wydania i wstawianie w miejsce poprzednich kół z wartością — tarcz

Jednakowoż jak to właśnie stwierdzają kreski cieniujące niebo zawarte między tarczami z wartością a ramką znaczka, do wszystkich trzech wartości użyto różnych trzech matryc, a nie jednej i tej samej jak w I. wydaniu, w której tylko zmieniano cyfry wartości.

Na podstawie położenia miasteczka Żarek. sposobu sporządzenia form drukarskich, analogicznego do wykonania przy znaczkach Przedborza, tudzież i nie dającego się wykluczyć wpływu p. Szlomy Abramsona z Przedborza, możemy przypuścić, że druku tych znaczków dokonano w „Zakładzie Pańskim" w Piotrkowie, lub w Radomiu.

W porównaniu do znaczków Przedborza znaczki Żarek są bardzo rzadkie a szczególnie oryginalnie użyte. Powodem tego może być stosunkowo późne wydanie, minimalny nakład, krótki czas obiegu i wywiezienie zagranicę, skąd szczególnie po 1930 r. musiano je sprowadzać. Powtarza się tu historia prawie wszystkich wydań znaczków na ziemiach Polski: wydane w kraju nie znajdywały nabywców ani wśród zbieraczy, ani też nie zostały przechowane przez większe krajowe firmy kupieckie, tylko masowo eksportowano je zagranicę przeważnie po minimalnych cenach. Wzrost zainteresowania własnymi znaczkami, szczegółowe opracowania zaczęto dopiero po 1925 r., wzmagają popyt, poszczególne wydania stają się rzadkościami i nasi kupcy znowu są zmuszeni robić zakupy polskich znaczków zagranicą. W ostatnich latach bardzo poważną trudność stwarzają przy wwozie przepisy dewizowe. Oczywiście nie da się zaprzeczyć, że pobyt okupantów do listopada 1918 roku właśnie sprzyjał temu wywozowi zagranicę, jednakowoż odnośnie do znaczków wydanych po przewrocie to już tylko winna nasza niezaradność, brak poszanowania naszych własnych wydawnictw, chciwość doraźnego zysku i brak celowej inwestycji kapitału, z czego zysk zbierają zagraniczne planowo prowadzone przedsiębiorstwa filatelistyczne.

W związku z niniejszym opracowaniem znaczków Żarek chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na zagadnienie plamkoznawstwa. Jak to już z szeregu moich poprzednich publikacyj było widocznym, szczegółowe poznanie rysunku znaczków wszelkich wahań rysunku, kropek, plamek i t. p. konieczne dla dokładnego określenia danego znaczka, nie powinno jednak być celem samym w sobie, bez dalszych konsekwencyj. Właśnie to „plamkoznawstwo" jest i powinno być tylko środkiem do wyjaśnienia, poznania i wyświetlenia sposobu powstania znaczków, ich wykonania, rozróżnienia fałszerstw. Jak znowu na tym szczególnym przykładzie znaczków Żarek widzimy szczegółową analizę tych znaczków, opisanie występujących minimalnych różnic i usterek, zbadanie całych arkuszy jest tylko środkiem do rekonstrukcji techniki sporządzenia tych znaczków i odróżnienia ich od masowo występujących fałszerstw, nie powinna zaś być podnietą do magazynowania „cennych osobliwości" z kropkami, czemu jednak w tym wypadku stosunkowa rzadkość tych znaczków, minimalne zapasy, a w związku z tym i odpowiednia cena, zapewne kres położą. Na zwrócenie uwagi na to zagadnienie plamkoznawstwa i jego znaczenia oraz celów naprowadził mnie doskonały wstępny artykuł Inż. Edwina Mullera w dwutygodniku Postmarke Nr 381 z 14 kwietnia b. r. p. t. „Neue Richtungen des Sammelns" potwierdzający moje zapatrywania w tej mierze opublikowane w „Ilustrowanych Wiadomościach Nr 9 z lipca/sierpnia 1932 p. t. „O osobliwościach, kropkach i przecinkach na naszych znaczkach pocztowych oraz ustosunkowaniu się do nich zbieraczy i filatelistów.

NOWOŚCI

EUROPA

ANGLIA. Znaczki dopłaty z wodnym znakiem E 8 R już wszystkie zostały wydane.

Znaczki dopłaty:

1/2 d — jasnozielony
1 d — karminowy
2 d — czarnobrunatny
2/6 sh — brunatny i żółty

ANGIELSKA POCZTA W MAROKO. Nowe znaczki angielskie z głową Jerzego VI zostały tu zaopatrzone odpowiednim nadrukiem.

Znaczki opłaty:

(nadruk Morocco Agencies)
5 c / 1/2 d — zielony
5 c / 1/2 d — zielony
10 c / 1 d — czerwony
25 c / 2 1/2 d — niebieski

(nadruk Tangier)
1/2 d — zielony
1 d — czerwony

Z serii wykonanej wklęsłodrukiem, znaczek 4 d z głową Jerzego V został wydany dla rejonu hiszpańskiego z odpowiednim nadrukiem.

Znaczek opłaty:

40 c / 4 d — szarozielony

AUSTRIA. Tak zwana seria dunajowa, którą wydano w dniu 9 czerwca, składa się z 3 wartości.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

12 gr — brunatny
24 gr — niebieski
64 gr — ciemnozielony

BELGIA. Obiegową serię z rysunkiem herbu uzupełniono dalszą wartością.

Znaczek opłaty:

2 c — jasnozielony

BUŁGARIA. W dniu 3 czerwca ukazała się seria znaczków pamiątkowych z podobiznami św. Cyryla i Metodego.

Znaczki pamiątkowe:

1 l — zielony
2 l — ciemnolila
4 l — cynobrowoczerwony
7 l — niebieski
14 l — karminowy

CZECHOSŁOWACJA. W końcu czerwca zostały wydane znaczki dla upamiętnienia bitwy pod Zborowem.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

50 h — zielony
1 kc — wiśniowy

Oprócz tego ukazały się znaczki Małej Ententy z widokiem Hradczyna.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

2 kc — zielony
2.50 kc — niebieski

DANIA. Z okazji 25-lecia panowania króla Chrystiana X została wydana seria znaczków pamiątk.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

5 ö — zielony
10 ö — brunatny
15 ö — czerwony
30 ö — niebieski

FINLANDIA. W dniu 4 czerwca z okazji 70 rocznicy urodzin marszałka Mannarheima ukazał się znaczek pamiątkowy w nakładzie 2 milionów.

Znaczek opłaty (pamiątkowy):

2 m — niebieski

FRANCJA. W Paryżu odbył się 13 Międzynarodowy Kongres Kolejowy, z którego to powodu wydano dwa znaczki okolicznościowe.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

30 c — zielony
1.50 fr — ciemnoniebieski

Dla uczczenia pamięci genialnego filozofa, matematyka i fizyka René Descartes wydano znaczek pamiątkowy. Zaznaczyć tu należy, że w pierwszym wydaniu zakradł się poważny błąd, bowiem dzieło uczonego nazywa się: „Discours de la methode, pour bien conduire sa raison et chercher la verite dans les sciences“, podczas gdy na znaczku widniał pierwotnie napis: „Discours sur la méthode“.

Znaczek opłaty (pamiątkowy):

90 c — brunatnawoczerwony („sur la“)
90 c — brunatnawoczerwony („de la“)

W nakładzie 136500 sztuk zostały wydane bloki z okazji wystawy filatelistycznej w Paryżu.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

5+15+30+50 c (+4 fr) — niebieski, karminowy, czerwony i brunatny

Dla zasilenia sportu przez pocztę i telegraf zostały wydane znaczki z dopłatą.

Znaczki opłaty (dobroczynne):

20+10 c — brunatny
40+10 c — brunatnoczerwony
50+10 c — fioletowobrunatny

Znaczki dobroczynne z dopłatą na pomoc dla bezrobotnej inteligencji przedstawiają podobizny Anatola France'a i Augusta Rodin'a.

Znaczki opłaty (dobroczynne):

30+10 c — zielony
90+10 c — czerwony

W tym roku również wydano znaczek z dopłatą na fundusz Nansena, przedstawiający pomnik wolności w Nev Yorku.

Znaczek opłaty (dobroczynny):

50+25 c — ciemnoniebieski

GDAŃSK. Bez uprzedniej zapowiedzi ukazał się znaczek 10 fen. w odmiennym kolorze.

Znaczek opłaty:

10 f — szmaragdowozielony

Wystawę filatelistyczną w Gdańsku upamiętniono wydaniem 2 bloczków.

Znaczek opłaty:

50+50 f — ciemnozielony

Znaczek lotniczy:

50+50 f — ciemnoniebieski

GRECJA. Znaczek dodatkowych opłat za 50 lepta został wydany obecnie z nadrukiem „+ PRONOIA“ w kolorze oliwkowozielonym.

Znaczek opłat dodatkowych:

50 l — ciemnolila

HISZPANIA. Nowowydany znaczek przedstawia podobiznę Pablo Iglesias.

Znaczek opłaty:

45 c — czerwony

HISZPANIA (RZĄD NARODOWY). We wzorze cyfry z napisem ESTADO ESPANOLA zostały wydane znaczki za 1 i 2 c. Poza tym ukazał się 4 pes. znaczek z podobizną Izabeli i znaczek za 10 pes.

Znaczki opłaty:

1 c — zielony
2 c — czerwonobrunatny
4 pes — czerwonolila
10 pes — ciemnoniebieski

HISZPAŃSKA POCZTA W MAROKO. Znaczki dla poczty w Tangerze powstały w ten sposób, że obiegowe wartości hiszpańskie zaopatrzono nadrukiem „TANGIER“.

Znaczki opłaty:

5 c — czarnobrunatny
10 c — zielony

HOLANDIA. Zapowiedziane znaczki dobroczynne (latowe) zostały wydane w dniu 1 czerwca.

Znaczki opłaty (dobroczynne):

1½+1½ c — oliwkowobrunatny	6 +4 c — ciemnolila
5 +3 c — zielony	12½+3½ c — niebieski

ISLANDIA. Z okazji srebrnego jubileuszu panowania króla Chrystiana X wydano tu znaczki okolicznościowe oraz pamiątkowy blok.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

10 a — zielony 30 a — żółtobrunatny 40 a — czerwonolila

Znaczki opłaty (blok pamiątkowy):

15 a — fioletowy + 25 a — czerwony i 50 a — niebieski (+ 110 aur)

JUGOSŁAWIA. Znaczki Małej Ententy przedstawiają grobowiec w Oplenac.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

3 d — zielony 4 d — niebieski

LIECHTENSTEIN. Ukazały się pierwsze wartości nowej serii znaczków.

Znaczki opłaty:

10 r — fioletowy i żółty 50 r — ciemnobrunatny i żółty

Dla zasilenia funduszu pracy wydano znaczki propagandowe.

Znaczki opłaty (propagandowe):

10 r — fioletowy	30 r — niebieski
20 r — czerwony	50 r — brunatny

MONAKO. Seria znaczków dobroczynnych składa się z 5 wartości.

Znaczki opłaty (dobroczynne):

50 + 50 c — zielony	2 + 2 fr — fioletowy
90 + 90 c — czerwony	5 + 5 fr — czerwonobrunatny
1.50 + 1.50 fr — niebieski	

ROSJA. Z zapowiedzianej serii znaczków, które miały przedstawiać architekturę porewolucyjną, ukazał się blok.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

40 + 40 + 40 + 40 kop — fioletowy i brunatny

RUMUNIA. Znaczki Małej Ententy przedstawiają bizantyjski klasztor w Curtea-de-Arges.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

7.50 L — jasnoniebieski
10 L — niebieski

W rocznicę objęcia tronu przez króla Karola II wydano serię znaczków dobroczynnych z dopłatą na pomoc młodzieży.

25 + 25 b — czarnobrunatny
50 + 50 b — czerw.brunatny
1 L + 50 b — fioletowy
2 L + 1 L — ciemnozielony
3 L + 1 L — wiśniowy
4 L + 1 L — czerw.pomarańcz.
6 L + 2 L — fiolet.brunatny
10 L + 4 L — ciemnoniebieski

SZWAJCARIA. Dalsze wartości obiegowych znaczków otrzymały nadruk, przez co stały się do użytku Ligi Narodów względnie Międzynarodowego Biura Pracy.

Znaczki opłaty:

dla Ligi Narodów	dla Międzynarodowego Biura Pracy
20 r — czerwony	30 r — niebieski

Nowe prowizoria znaczków dopłaty powstały przez przedrukowanie ich nową wartością.

Znaczki dopłaty:

5/15 r — oliwkowozielony i czerwony
10/30 r — oliwkowozielony i czerwony
20/50 r — oliwkowozielony i czerw.
40/50 r — oliwkowozielony i czerw.

ZAMORZE.

AFGANISTAN. Z okazji 4 rocznicy panowania króla Mohammeda Zahira wydano znaczek pamiątkowy.

Znaczek opłaty (pamiątkowy):

50 p — fioletowy i brunatny

ARGENTYNA. Znaczek za 20 c z roku 1936 zmieniono na urzędowy przez odpowiedni nadruk.

Znaczek urzędowy:

20 c — jasnoniebieski

BHOPAL. Wydano tu trójkątny znaczek urzędowy za 1 a 6 p, oraz jeden znaczek z serii obrazkowej otrzymał nadruk „SERVICE".

Znaczki urzędowe:

1 a 6 p — lila i niebieski
2 a — niebieski i brunatny

BIRMA. Opłatne znaczki Indii angielskich otrzymały nadruk „Burma".

Znaczki opłaty:

10 r — czerwony i zielony
15 r — oliwkowozielony i niebieski
25 r — niebieski i pomarańczowy

Tak samo znaczki urzędowe.

Znaczki urzędowe:

3 p — szary
1/2 a — zielony
9 p — ciemnozielony
1 a — brunatny
2 a — czerwony
2 1/2 — pomarańczowy
4 a — oliwkowozielony
6 a — oliwkowożółty
8 a — czerwonolila
12 a — brunatnokarminowy
1 r — zielony i brunatny
2 r — żółtobrun. i karmin

FILIPINY. Dalsze wartości znaczków opłatnych otrzymały również nadruk „COMMONWEALTH".

Znaczki opłaty (tymczasowe):

4 c — zielony
8 c — fioletowy
12 c — czarny
20 c — oliwkowożółty
26 c — ciemnoniebieski
2 p — żółtobrunatny i czarny
4 p — niebieski i czarny
5 p — zielony i czarny

GUATEMALA. W 7 rocznicę urzędowania prezydenta Ubico wydano znaczki pamiątkowe.

Znaczki opłaty (pamiątkowe):

1/2 c — niebieskozielony i czerwony
1 c — szaroczarny i brunatnoczerwony
2 c — fioletowy i różowy
3 c — lila i niebieski
4 c — żółty i oliwkowy
5 c — karminowy i fioletowy
10 c — różowolila i czarny
15 c — jasnoniebieski i karminowy
25 c — cynobrowoczerwony i fioletowy
50 c — ciemnozielony i brunatnoczerwony
1 q — różowolila i oliwkowozielony
1.50 q — brunatnoczerw. i oliwkowozielony

Znaczki lotnicze:

(dla obrotu w kraju)

2 c — karminowy, czarny i niebieski
3 c — niebieski, czarny i niebieski
4 c — żółty, czarny i niebieski
6 c — zielony, czarny i niebieski
10 c — różowolila, czarny i niebieski
15 c — pomarańczowy, czarny i niebieski
30 c — oliwkowozielony, czarny i niebieski
50 c — niebieskozielony, czarny i niebieski
75 c — fioletowy, czarny i niebieski
1 q — czerwony, czarny i niebieski

(dla obrotu z zagranicą)

1 c — żółtobrunatny, niebieski i czarny
2 c — karminowy, fioletowy i czarny
3 c — różowolila, brunatnoczerw. i czarny
5 c — niebieskozielony, czerwony i czarny
10 c — karminowy, zielony i czarny
15 c — czerwony, oliwkowozielony i czarny
20 c — jasnoniebieski i czarny
25 c — szary, czerwony i czarny
30 c — różowolila, fioletowy i czarny
50 c — różowolila, jasnoniebieski i czarny
1 q — oliwkowozielony, lila i czarny
1.50 q — czerwony, brunatny i czarny

HONDURAS. Z okazji przedłużenia prezyndentury gen. Carias na dalsze 10 lat ukazała się seria znaczków okolicznościowych.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

6 c — karminowy i oliwkowozielony	46 c — pomarańczowy i brunatny
21 c — zielony i fioletowy	55 c — ultramaryna i czarny

INDOCHINY FRANCUSKIE. Obiegową serię znaczków z Indochin zaopatrzono nadrukiem „KOUANGTSCHEOU".

Znaczki opłaty:

1/10 c — niebieskozielony	3 c — zielony	21 c — trawiastozielony
1/5 c — wiśniowy	4 c — niebieski	25 c — fioletowy
2/5 c — brunatnoczerwony	5 c — cynobrowoczerwony	30 c — czerw.brunatny
1/2 c — czerw.brunatny	6 c — lila	50 c — brunatny
4/5 c — lila	10 c — niebieski	60 c — lila
1 c — ciemnobrunatny	15 c — niebieski	1 d — jasnozielony
2 c — ciemnozielony	20 c — czerwonolila	2 d — czerwony

JAPONIA. W dniu 10 maja ukazał się znaczek pamiątkowy z podobizną gen. Nogi.

Znaczek opłaty (pamiątkowy):

2 sen — karminowy

Z serii obiegowej 2 wartości wydano w odmiennym kolorze.

Znaczki opłaty:

4 sen — żółtozielony	20 sen — niebieski

KOLUMBIA. Znaczek opłat dodatkowych na rzecz Czerwonego Krzyża przedstawia matkę z dzieckiem.

Znaczek opłat dodatkowych:

5 c — czerwony

Liberia. Serię znaczków z nadrukiem daty 1936 uzupełniono dalszą wartością.

Znaczek opłaty:

25 c — brunatny i zielony

MANDŻURIA. Dla obrotu z Chinami wydano znaczki definitywne.

Znaczki opłaty:

2,5 fen — fioletowy	5 fen — łupkowy	13 fen — brunatny

Z powodu podniesienia opłat pocztowych obiegową serię znaczków uzupełniono odpowiednimi wartościami.

Znaczki opłaty:

2 fen — zielony	4 fen — oliwkowy	12 fen — pomarańczowy

Znaczek lotniczy:

19 fen — niebieskozielony

MAROKO HISZPAŃSKIE. Dla obszaru znajdującego się pod władzą rządu narodowego wydano znaczki obrazkowe.

Znaczki opłaty:

1 c — zielony	15 c — fioletowy	1 p — niebieski
2 c — różowolila	30 c — czerwony	10 p — brunatny
5 c — pomarańczowy		

MEKSYK. Nowowydane znaczki ukazały się w zmniejszonym formacie.

Znaczki opłaty:

1 c — pomarańczowy	2 c — zielony	5 c — brunatny

NIKARAGUA. Na rzecz olimpiady ukazały się znaczki opłat dodatkowych.

Znaczki opłat dodatkowych:

1 c — czerwony	1 c — zielony
1 c — niebieski	1 c — pomarańczowożółty

Poza tym lotniczy znaczek 0.08/15 c zaopatrzono nadrukiem „1937" oraz jeden znaczek obiegowy przedrukowano nową wartością.

Znaczki lotnicze:

0.08/15 c — oliwkowobrunatny	10 c/1 cord. — pomarańczowy

Oprócz tego wrócono do tradycyjnych prowizoriów zaopatrując znaczki lotnicze z 1933 r. przedrukiem „Habilitado 1937“.

Znaczki lotnicze (tymczasowe):

1/2 c — ciemnozielony	8/15 c — oliwkowobrunatny
2/3 c — ciemnooliwkowy	16/20 c — czerwonobrunatny
3 4 c — karminowy	24/25 c — cynobrowoczerwony
4/5 c — jasnoniebieski	25 25 c — pomarańczowy
5/6 c — ciemnoniebieski	32/50 c — ciemnofioletowy
6/10 c — ciemnobrunatny	

PARAGWAJ. Dwa znaczki lotnicze wydano w odmiennych kolorach.

Znaczki lotnicze:

33.75 pes — czerwony 102 pes — lila

PERU. Na pokrycie kosztów odnowienia katedry w Lima wydano znaczek opłat dodatkowych.

Znaczek opłat dodatkowych:

2 c — karminowy

REPUBLIKA DOMINIKANA. Lotniczy znaczek za 10 c przedstawia port hydroplanów.

Znaczek lotniczy:

10 c — zielony

STANY ZJEDNOCZONE. W końcu maja zostały wydane ostatnie wartości z serii znaczków dla armii i marynarki. Jeden przedstawia Akademię Wojskową w West Point drugi herb Akademii Marynarki.

Znaczki opłaty (okolicznościowe):

5 c — niebieski (dla armii) 5 c — niebieski (dla marynarki)

WENEZUELA. Obiegowe znaczki lotnicze w nakładzie 5000 serii otrzymały nadruk: „1937 (Valepor Centimos)“.

Znaczki lotnicze (tymczasowe):

5 c /1.70 b — żółtobrunatny	25 c /5 b — czarny
10 c /3.70 b — zielony	1 b /8 b — karminowy
15 c /4 b — pomarańczowy	2 b /2.10 b — niebieski

Marian Nowina-Orlicki.

Antysowieckie prowizoria na Syberii.

(Dokończenie)

W tym mniej więcej czasie wojska japońskie zajęły obszar między Władywostokiem i Chabarowskiem i takim to sposobem Władywostok po ustąpieniu bolszewików, staje się siedzibą tymczasowego narodowego rządu rosyjskiego, dla terenów okupowanych przez wojska japońskie. Ponieważ w obiegu była waluta japońska, zatem znaczki pocztowe, wydane przez rząd tymczasowy we Władywostoku, były wypuszczone w złotej walucie. Przedrukowano więc we wrześniu 1920 r. znaczki rosyjskiego cesarstwa wydań 1909/17 czarnym maszynowym przedrukiem inicjałów „DBP“, a na niektórych znaczkach i nowej wartości, cięte i ząbkowane $14^1/_2$, o następujących wartościach i nakładach:

1. znaczki rosyjskiego cesarstwa, cięte:

1 kop.	żółty	nakład	8800	szt.
2 kop.	zielony	„	40000	„
3 kop.	czerwony	„	6000	„
k. 7 k. na 15 kop.	brunatnobłęk.	nakł.	2390	szt.
k. 10 k. na $3^1/_2$ rb.	brunatnoziel.	„	100.044	„
1 rb.	brunatnopomarańczowy	„	5000	„

2. te same znaczki rosyjskiego cesarstwa, lecz ząbkowane $14^1/_2$

2 kop.	zielony	nakład	8000	szt.
3 kop.	czerwony	„	55248	„
k. 3 k. na 35 k.	brunatnoziel.	„	20000	„
4 kop.	różowy	„	18487	„
k. 4 k. na 70 k.	brunatnopom.	„	70000	„
k. 7 k. na 15 k.	lilabrunatny	„	394.949	„
10 kop.	niebieski	„	600	„
k. 10 k. na $3^1/_2$ r.	brunatnoziel.	„	2000	„
14 kop.	niebieskoczerw.	„	1500	„
15 kop.	lilabłękit	„	20000	„
k. 20 k. na 14 k.	niebieskoczerw.	„	54125	„
20 kop.	niebieskoczerw.	„	150	„
25 kop.	zielonolila	„	10000	„
35 kop.	brunatnoziel.	„	500	„
50 kop.	lilazielony	„	3000	„
1 rub.	brunatnopom.	„	100	„

3. na znaczkach oszczędnościowych rosyjskiego cesarstwa
k. 1 k. na 5 kop. zielonożółty nakł. 7000 szt.
k. 2 k. na 10 kop. brunatnożółty „ 6000 „

4. na znaczkach Syberii, admir. Kołczaka 35 na 2 kop. zielony ząbkowany i cięty, oraz 70 na 1 kop. żółty, cięty

Znaczki powyższe były w obiegu do dnia 10 października 1922 roku.

Wymiary przedruku przy wartościach kopiejkowych, bez przedruku nowej wartości wynoszą: wysokość inicjałów „DBP“ 4 mm., a szerokość 11 mm., przy wartościach rublowych wysokość inicjałów „DBP“ 5 mm., a szerokość $15^1/_4$ mm. Przy przedruku nowej wartości na znaczkach kopiejkowych, wysokość ta wynosi 4 mm., szerokość 14 mm., a na znaczkach rublowych, wysokość nowej wartości 6 mm., a szerokość 21 mm., wysokość i szerokość litery „K“ $4^1/_2$ mm., odległość inicjałów „DBP“ od nowej wartości przy znaczkach kopiejkowych $2^1/_2$ mm., a przy rublowych 4 mm.

Z błędów należy zanotować przedruk odwrócony k. 7 k. na 15 kop., poza tym innych błędów w tym wydaniu niema.

Znaczki powyższe są fałszowane i odróżnić je od oryginałów można po tym, że wartości kopiejkowe na znaczkach fałszywych, mają przedruk „DBP“ tej samej wielkości, co znaczki rublowe, przy czym przedruk fałszywy na znaczku 10-cio kopiejkowym jest w kolorze czerwonym, podczas gdy wszystkie oryginały mają przedruk wyłącznie czarny.

Po wyczerpaniu znaczków tego nakładu, we Władywostoku i w całym obszarze przymorskim kursowały znaczki rosyjskiego cesarstwa z przedrukiem „Priamorskij Ziemskij Kraj“, które również należy zaliczyć do antysowieckich prowizoryj na Syberii, lecz one zostały opisane osobno w Nr. 63 Ilustrowanych Wiadomości Filatelistycznych.

ROZMAITOŚCI

Uczniowie w Stanisławowie korespondują z rządem powstańczym w Hiszpanii.

Ogólne zainteresowanie wzbudził wystawiony na sprzedaż w biurze filatelistycznym znaczek rządu powstańczego Hiszpanii. Znaczek ten pojawił się w ten sposób. Uczniowie szkół średnich w Stanisławowie dowiadując się o tragicznej śmierci gen. Mola, wysłali list z wyrazami współczucia do kwatery powstańczej w Salamance. Otrzymali podziękowanie pisane w języku francuskim, podpisane przez gen. Milana Astraya, który w imieniu gen. Franco wyraża zadowolenie z faktu, że sympatia młodych Polaków jest po stronie rządu powstańczego, walczącego o zachowanie cywilizacji zachodnio-europejskiej, której przedmurzem jest Polska.

Między uczniami powstał spór o znaczek, gdyż wszyscy chcieli go mieć na własność. Nie znajdując innej drogi wyjścia, postanowiono znaczek sprzedać, a uzyskaną sumę przeznaczyć dla Czerwonego Krzyża, z wyraźnym przeznaczeniem uzyskanej kwoty na rzecz ofiar wojny hiszpańskiej po stronie powstańców.

Wciąż jeszcze zasmarowane kasowniki.

W związku z często powtarzającymi się wypadkami niechlujnego kasowania znaczków na przesyłkach pocztowych, zmuszeni jesteśmy przedrukowywać pisma, które nam nadsyłają nasi Czytelnicy. Uważamy, że tą drogą dojdziemy do poprawy stosunków panujących u nas w tej dziedzinie. Prosimy wobec tego zainteresowanych o nadsyłanie odpowiedniego materiału. Poniżej cytujemy pismo p. S. S. z Rabki:

„Szanowna Redakcjo!

Jak odnośne urzędy przestrzegają rozporządzenie swych władz — to dowód znaczek, jaki powyżej nalepiłem. Nie dość, że nie ma całkiem nazwy poczty — to data jest tak niechlujnie zasmarowana, że aż wstyd dla takiego urzędu. Należałoby, by Szanowna Redakcja zechciała z tego wyciągnąć jak najdalej idące konsekwencje. Urzędem pocztowym tak niechlujnie stemplującym znaczki jest poczta PUŁAWY. List z dnia 6. VII“.

Nie wiemy dokładnie czy istnieje odpowiednie zarządzenie władz pocztowych odnośnie starannego kasowania znaczków, jednakże sądzimy, że winno takie być, a jeśli jest, to trzeba je respektować.

Dalej p. B. W. z Poznania nadsyła nam pismo następującej treści:

„Siostra moja bawiąca na wakacjach przysłała mi list ofrankowany znaczkiem za 25 gr „Kopiec Marszałka Piłsudskiego“. Na kopercie wypisała wyraźnie uwagę „Proszę czysto stemplować“. Jednakże urząd pocztowy PUNSK ma dziwne pojęcie o czystości, ponieważ znaczek jest tak zatłuszczony jakby conajmniej przedtem ścierano nim rozlaną oliwę. Data stempla 23. VII. 37 — 0.

B. W.

Omawianą kopertę posiadamy w naszych aktach redakcyjnych.

Niektóre urzędy pocztowe jednak wykazują całkowite zrozumienie ważności czystego stemplowania. Miło np. wziąć do ręki przesyłki nadawane w urzędzie pocztowym Poznań I. Znaczki są kasowane czysto, a przy tym wyraźne i czytelne napisy stempla. Więc jeżeli się chce, wszystko może być w porządku.

Z prasy codziennej.

Prehistoria na polskich znaczkach pocztowych.

W Ilustrowanym Kurierze Codziennym czytamy korespondencję p. Stefana Zakrzewskiego z Poznania na temat wydania znaczków okolicznościowych z motywami wykopalisk biskupińskich. Ponieważ uwagi te zasługują całkowicie na uznanie, i trudno pomyśleć, aby Polak mógł ich nie zrealizować, bo byłoby to działaniem przeciw najżywotniejszym interesom narodowym w tej dziedzinie, więc przytaczamy je w dosłownym brzmieniu: „Jako stały czytelnik poczytnego pisma WPana pragnę wysunąć projekt, którym chciałbym zainteresować czynniki miarodajne, a który jak sądzę, znajdzie żywe uznanie i poparcie wśród licznych rzesz filatelistów.

Chodzi mi o to, by w związku ze zwiększającą się coraz bardziej popularnością i zainteresowaniem ogółu społeczeństwa znanymi na całym świecie wykopaliskami prechistorycznej osady w Biskupinie koło Żnina w Wielkopolsce, zaprojektować naszemu M. P. i T. wydanie serii znaczków pocztowych, z fragmentami tejże osady oraz ewentualnie, motywami ozdobnymi zachodzącymi na odkopanych naczyniach.

Znaczki takie wydane w ograniczonej ilości, powinny się znajdować wyłącznie na poczcie w Gąsawie, by tylko listy odchodzące z Biskupina były nimi frankowane. Nie potrzebuję dodawać, że stałoby się to nie tylko doskonałą propagadą tej jedynej w Europie arcyciekawej atrakcji turystycznej, ale co ważniejsze, byłby to pierwszy na świecie oryginalny motyw prehistoryczny na polskich znaczkach pocztowych. Widziałem już bardzo efekowne i estetyczne projekty takich znaczków, które jak mi wiadomo, zostały przesłane do M. P. i T.

Sprawa, którą poruszam, jest tem ważniejsza i nagląca, że Niemcy, które się bardzo naszą osadą zainteresowały, a które jak wiadomo lubią użytkować cudze zdobycze dla swej użyteczności, noszą się już z zamiarem wyzyskania tego motywu na swych znaczkach. Nie dajmy się więc uprzedzić i nie bądźmy w najlepszym wypadku naśladowcami. Wykażmy naszą inicjatywę i indywidualność naszych pomysłów.

Niech polski znaczek prohistoryczny będzie **pierwszym i jedynym tego rodzaju unikatem** na świecie.

Sądze, że projekt mój znajdzie uznanie kompetentnych czynników, a liczne rzesze miłośników oryginalnego i estetycznego znaczka przyjmą jego pojawienie się z radością i uznaniem.

W związku z powyższym artykułem czytamy w innym numerze cytowanego pisma co następuje:

„Nawiązując do notatki p. Stefana Zakrzewskiego z Poznania w „I. K. C." z dnia 17 maja br. w sprawie wydania znaczków z widokiem grodu biskupińskiego, ekspedycja wykopaliskowa uniwersytetu poznańskiego donosi nam, że **już w roku ubiegłym** w dniu 8 lipca wystąpiła z projektem do ministerstwa poczt i telegrafów o wydanie znaczków pocztowych z motywami prehistorycznymi, a mianowicie rysunkami przedstawiającymi widoki zrekonstruowanego grodu prasłowiańskiego z przed 2.500 lat na półwyspie jeziora biskupińskiego.

Jak nam wiadomo, żadne dotąd z państw nie wydało znaczków z motywami prehistorycznymi. Seria więc znaczków biskupińskich **byłaby pierwszą tego rodzaju.** Do podania dołączono kilka projektowanych rysunków. Ministerstwo poczt i telegrafów zdecydowało się jednak wydać tylko kartki pocztowe z widokami wykopalisk biskupińskich. Wobec tego Instytut Prehistoryczny uniwersytetu poznańskiego zwrócił się w dniu 8 grudnia ubiegłego roku ponownie do Min. P. i T., na podanie to jednak **nie otrzymał dotąd żadnej odpowiedzi.** Wobec tego w kwietniu br. interwoniował ponownie w ministerstwie delegat Instytutu Prehistorycznego U. P., **jednak bezskutecznie.**

Jak nam wiadomo w roku bieżącym ministerstwo wydaje serię znaczków historycznych, sądzimy zatem, że seria ta nie straciłaby ani na wartości filatelistycznej, ani na wartości propagandowej. gdyby wśród niej znalazł się choć jeden znaczek z motywami prehistorycznymi.

Stowarzyszenia

Związek Filatelistów w Toruniu.

W dniu 3 czerwca 1937 r. w klubowym lokalu Związku, odbyło się uroczyste posiedzenie nadzwyczajne. Mimo dnia powszedniego członkowie stawili się w liczbie około 30 osób. Tu dopiero rozpoczęła się dla nich prawdziwa uczta filatelistyczna, ponieważ na zaproszenie związku przybył do Torunia jeden z najpoważniejszych filatelistów polskich, by wygłosić referat na temat poczty Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego, tudzież znaczka polskiego z r. 1860, przy czym referat swój bogato ilustrował dokumentami z owych czasów, jak również znaczkami.

Radca Rachmanow z wielkim znawstwem dzielił się ze słuchaczami ciekawymi wynikami badań archiwów, przedstawiając niezmiernie ciekawe dokumenty, ilustrujące stosunki pocz-

towe w czasach Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego.

Gdy następnie prelegent wyłożył znaczki z 1860 r. wraz z kopertami i zilustrował, na podstawie materiału znajdującego się na listach, miejscowości, z których pochodzą kasowniki numerowe, to zebrani poprostu nie wychodzili z podziwu. Większa część członków po raz pierwszy widziała wogóle takie rarytasy jak cięty znaczek polski z 1860 r. na liście, jak koperty noszące parki, trójki i nawet jeden czworoblok (jedyny znany egzemplarz).

Niezmiernie ciekawe były także okazy fałszerstw znaczka polskiego, które w postaci ręcznie malowanych znaczków były zakwestionowane przez władze na listach w czasie gdy znaczek ten był w obiegu. Również podziwiać było można znaczki, których używano w ten sposób, że wywabiano ze znaczków raz już użytych kasowniki, celem ponownego ich użycia, przy czym sposób użycia tych znaczków wskazywał na to, że bardzo często pocztowi urzędnicy byli tymi, którzy kasowniki te usuwali.

Zbiór Radcy Rachmanowa jest jeszcze o tyle ciekawy, że niektóre okazy znajdujące się w innych zbiorach, jak np. w wielkim zbiorze Agatona Fabergé w Helsingforsie oraz w zbiorze Dr. Tislowitza przedstawia w odbitkach fotograficznych.

NUMIZMATYKA

Antoni Szczawiński

O monetach polskich.

(Ciąg dalszy)

Po śmierci Bolesława Chrobrego rządy objął syn jego Mieszko II-gi. Historję panowania tego monarchy, a przynajmniej drugą połowę oraz kilka lat nieporządku, jaki wynikł po jego śmierci, a w szczególności numizmatykę tej epoki, okrywa dotychczas jeszcze tajemnica.

Jaki był rzeczywiście koniec Mieszka II-go, jaką rolę odegrała jego żona królowa Ryxa, przy życiu i po śmierci monarchy (podobno na parę lat przed śmiercią Mieszko II-gi postradał zmysły), są to pytania, na które odpowiedzi albo wcale w kronice nie mamy, albo co gorsze każda z nich inaczej je rozwiązuje.

Z epoki panowania Mieszka II-go znany jest jeden tylko pieniążek i to bardzo wątpliwym jest, czy nie należy zaliczyć go do epoki Mieszka I-go.

Rysunek pieniądza następujący:

S. g. w polu monety ręka Opatrzności zwrócona w dół, w otoku napis od strony prawej ku lewej † MISICΛEIVA;

s. o. w polu monety mały krzyżyk, napis wyraźny ale z połamanych i nie dających żadnego sensu liter złożony.

Jedyny ten okaz solidu wykopany pod Starodworkiem znajduje się niestety w muzeum numizmatycznym w Berlinie.

W odniesieniu do Królowej Ryxy wydano następujący pieniądz:

S. g. w obwodzie perłowym krzyż prosty tęporamienny, w kątach między jego ramionami naprzemian pierścienie i kulki w otoku litery ꓤ..⊥..X..ᐊ albo ꓤ..I..X..ᐊ, na niektórych X..P..⊢.. rozmaicie rostawione i zawsze klinowatymi znakami od siebie porozdzielane.

S. o. w obwodzie perełkowym krzyż kawalerski i mocno wypukły napis w obwodzie ..∩..ꓤ..>..X.

Waga tej monety wynosi 15 gran. srebra czystego. Notuje się dość dużo odmian mało różniących się od siebie.

Do epoki Kazimierza I-go możemy zaliczyć denary.

1) s. g. berło z pastorałem na krzyż ułożone, w otoku zaś litery VER.

s. o. krzyż kawalerski, w kątach między jego ramionami naprzemian litery V i kropki.

2) s. g. w polu monety w samym środku rodzaj trójliścia, dokoła litery KA złączone w monogram i dalej litery ZJOP.

s. o. krzyż kawalerski, między jego ramionami znaki, w otoku niedobitym litery XE i O.

Możliwym jest, że w miejscu niedobitym znajduje się litera R, w takim razie nietrudno byłoby upatrzeć wyrazy REX KAZ POL.

3) również do epoki Kazimierzowskiej możemy zaliczyć denary o następującym wyglądzie:

s. g. w polu monety figura podobna do klejnotu Odrowąża albo Ogończyka, napis dokoła wspak † ZETECH —

s. o. w perłowym obwodzie krzyż kawalerski, w otoku C...V...X...

4) W wykopalisku pod rzeczką Wólką znaleziono solid wagi 11 gran z Anglosaksońskim krzyżem, literą H trzykrotnie powtórzoną obok ramion krzyża i literami I T. Na drugiej stronie w otoku dość wyraźne litery, które w układzie daje wyraz CAZEMI. Częściowe użycie tego pieniążka nie pozwala wydać o nim stanowczej opinii.

Powyżej opisane typy pieniędzy, które wydobyte zostały z łona ziemi nie odtwarzają nam całkowicie historii numizmatyki epoki Mieszka II i Kazimierza I-go i narazie musimy je przyjąć z pewnym zastrzeżeniem.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Humor i satyra

Ciekawy: Jaka seria znaczków byłaby interesująca?

Filatelista: Przedstawiająca niewłaściwe typy na niewłaściwym miejscu. Wu.

Okazyjnie na sprzedaż

z rąk prywatnych

1. **Zbiór Polski,** zawierający tylko znaczki niestemplowane, utrzymanie znaczków i montaż zbioru nadzwyczaj ładne. — Obiekt w tym rodzaju bezkonkurencyjny . . zł **2500.—**

2. **Zbiór Polski,** w albumie Witkowskiego, materiał obszerny i dobrze utrzymany zł **950.—**

3. **Specjalizowany zbiór Anglii,** mrówczą pracą (wprost nie do ocenienia) zebrany materiał uwzględniający różnice płyt i t. d., nadzwyczaj starannie zbierany obiekt . . . . zł **2200.—**

4. **Zbiór Ziemstw Rosyjskich,** zawiera ca 1000 rozmaitych znaczków tego ciekawego działu filatelistyki, wzbudzającego coraz większe zainteresowanie w Anglii i Ameryce (w Anglii, Niemczech i Rosji istnieją specjalne katalogi) . . . zł **1500.—**

Bliższe szczegóły podamy **poważnym interesentom** po nadesłaniu znaczka na odpowiedź.

ZBIORY TE NADAJĄ SIĘ SPECJALNIE JAKO

LOKATA KAPITAŁU

I DO DALSZEGO KOMPLETOWANIA WARTOŚCIOWYCH OBIEKTÓW

W związku ze znacznym rozszerzeniem naszego przedsiębiorstwa poszukujemy od **zaraz** lub 1 września:

1. **Kierownika** działu obeznanego z wszelkiemi dziedzinami rynku filatelistycznego, oraz z wszelkiemi katalogami, osobę inteligentną, rzutką i nawskroś uczciwą
2. **Kilka panienek** do mycia i sortowania znaczków
3. **ucznia-praktykanta** z dobrej uczciwej rodziny chcącego poświęcić się branży filatelistycznej.

Zgłoszenia z szczegółami (ad 2 i 3 tylko osób z Poznania) prosimy nadsyłać do 25. 8. 37. Nieuwzględnione zgłoszenia pozostawiamy bez odpowiedzi

Zestawienie

4000 rozmaitych znaczków

EUROPY

wylepione w zeszytach

netto - - - - zł 90.—

stanowi najlepszy sposób uzupełnienia zbioru

Kupujemy

znaczki polskie, szczególnie całe partie serii, masówkę itd. specjalnie poszukujemy

Bloczki Warszawa 1928

za które zapłacimy wysokie ceny

NIEMCY, ZEPPELIN-CHICAGOFAHRT

4 mk niestemplowane, kilka egzemplarzy okazyjnie do oddania zł **14.75** za 1 szt.

czworoblok - - - zł **55.—** za 4 szt.

Do uzupełnienia zbioru — Do wymiany z zagranicą

Na odsprzedaż i spekulację

Nadaje się specjalnie nasza korzystna **„Kolekcja Latowa“**

Redaktor i Wydawca Jan Witkowski, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 7, I ptr.
Druk. „POL" POLSKA FABRYKA WYROBÓW PAPIEROWYCH Sp. z o. odp. Poznań, Strzelecka 14.